

Bosna i Hercegovina

BRČKO DISTRIKT
Bosne i Hercegovine
VLADA BRČKO DISTRIKTA

Odjel / Odjeljenje za stručne i
administrativne poslove

Босна и Херцеговина

БРЧКО ДИСТРИКТ
Босне и Херцеговине
ВЛАДА БРЧКО ДИСТРИКТА

Одјељење за стручне и
административне послове

Bulevar Mira 1. 76100 Brčko distrikt BiH, Telefon: 049 240 799. Faks: 049 217 234. Centrala: 049 240 600
Булевар Мира 1. 76100 Брчко дистрикт БиХ, Телефон: 049 240 799. Факс: 049 217 234. Централа: 049 240 600

Број предмета: 02-000027/20
Број акта: 02-1145SB-0016/20
Датум, 13.3.2020.. године
Мјесто, Брчко
Инт. бр.: 422/20

У смислу одредбе члана 83. став (4) Јединствених правила и процедура за израду Закона и других прописа Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број: 01/12), шеф Одјељења за стручне и административне послове, доставља Влади Брчко дистрикта БиХ, на одобрење:

Смјернице за израду Закона о удружењима и фондацијама Брчко дистрикта БиХ

Након извршене анализе стања и проблема у области стварања подстицајног правног и финансијског окружења за дјеловање удружења и фондација од стране Владе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине утврђено је:

1. Анализа чињеничног стања

Према расположивим подацима из Основног суда Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Брчко дистрикт) у Регистар удружења и Регистар укупно је уписано 665 удружења, односно фондација. Иако су подаци који се уписују у регистар јавни, начин вођења регистра тренутно не обезбјеђује једноставну доступност података који се уписују у регистар.

Актуелни Закон о удружењима и фондацијама Брчко дистрикта БиХ је ступио на снагу 2002. године и имао је само једну измјену 2007. године. Узимајући у обзир чињеницу да је ријеч о закону коју је донесен 2002. године као и да је имао само једну незнатну измјену, исти као такав није довољан да на адекватан начин у потпуности регулише актуелно стање у области невладиног сектора.

Важећи закон није усвојен у складу са номотехничким правилима, те је у том смислу неопходно припремити нацрт прописа који ће бити у складу са правилима из Одлуке о усвајању јединствених правила и процедуре за израду закона и прописа Брчко дистрикта БиХ. До додатне потребе за израдом новог Закона о удружењима и фондацијама Брчко дистрикта БиХ долази и усвајањем новог Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ. Нови Закон о буџету Брчко дистрикта БиХ ("Службени гласник Брчко дистрикта БиХ", број: 34/2019) између осталог регулише питања финансирања програма и пројеката од јавног интереса из буџета Брчко дистрикта БиХ. Наиме, Поглавље VI наведеног Закона, под називом "Буџетско финансирање програма и пројеката од јавног интереса", регулише основна питања буџетског финансирања програма и пројеката од јавног интереса, те је с тим у вези било неопходно и ускладити Закон о удружењима и фондацијама Брчко дистрикта БиХ.

Поред потребе за номотехничким усклађивањем прописа, један од основних разлога због којег се јавила потреба за израдом новог Закона о удружењима и фондацијама Брчко дистрикта БиХ, осим напријед наведене потребе за усклађивањем са новим Законом о буџету Брчко дистрикта

БиХ, односно непостојања одредаба које детаљно регулишу начин финансирања удружења и фондација из буџета Брчко дистрикта БиХ, је и потреба за успостављањем адекватне контроле рада удружења и фондација, као и органа који ће вршити контролу рада удружења и фондација са таксативно наведеним овлашћењима. С тим у вези, да би се увела адекватнија контрола рада удружења и фондација, нарочито када је ријеч о финансирању из буџета Брчко дистрикта БиХ, морале би постојати одредбе које предвиђају могућност издавања прекршајног налога, доношења рјешења о отклањању утврђених недостатака у раду удружења и фондација, обавезу удружења и фондација за подношење финансијских извјештаја и других обавеза које актуелни закон не познаје.

Даље, у актуелном закону не постоје одредбе које прецизно регулишу обавезе удружења и фондација приликом одређивања сједишта, назива удружења и фондација као и обавезе јасног истицања назива, односно увођења већег степена озбиљности већ у поступку оснивања и регистрације удружења и фондације. Такође, тренутно је недовољно разрађена регулација у погледу чланства у удружењима, одредбе које се односе на престанак и брисање из регистра кроз додавање нових разлога за престанак удружења и фондације усљед неактивности, а нарочито када је ријеч о примјени одредаба које регулишу стечајни и ликвидациони поступак.

Дакле, из свега горе наведеног произилази да је неопходно израдити нови Закон о удружењима и фондацијама Брчко дистрикта БиХ, који ће бити формално и суштински усклађен са актуелним стањем у невладином сектору и постати саставни дио правног система Брчко дистрикта БиХ.

2. Важећи прописи

Закон о удружењима и фондацијама Брчко дистрикта ступио је на снагу 2002. године ("Службени гласник Брчко Дистрикта", бр. 12/02, 19/07). Актуелни закон садржински посматрано регулише сва питања која се односе на удружења и фондације, али неопходно је да се новим прописом додатно прецизира финансирање удружења и фондација из буџета Брчко дистрикта БиХ, орган који ће вршити контролу рада удружења и фондација, са тачно наведеним овлашћењима, као и остала питања битна за стварање једног прописа који ће у потпуности регулисати ову област.

3. Реализација прописа

Реализација Закона има негативне буџетске импликације/повећање буџетских расхода у текућој години у којој се планира усвајање, јер је у плану да се новим Законом о удружењима и фондацијама Брчко дистрикта БиХ предвиди успостављање новог органа.

С обзиром на намјеру предлагача да се усвајањем овог закона успостави орган, односно инспектор који ће бити овлаштен да врши контролу рада удружења и фондација, било би неопходно извршити измјене и допуне Закона о инспекцијама Брчко дистрикта БиХ.

УВАЖАВАЈУЋИ НАПРИЈЕД НАВЕДЕНО СТАЊЕ У ОВОЈ ОБЛАСТИ ПРЕДЛАЖУ СЕ СЉЕДЕЋА КОНЦЕПТУАЛНА РЈЕШЕЊА, ОДНОСНО СМЈЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ЗАКОНА О УДРУЖЕЊИМА И ФОНДАЦИЈАМА БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ:

Израда новог Закона о удружењима и фондацијама Брчко дистрикта БиХ би подразумијевала стварање закона којим би се настојало да се цјелокупна област невладиног сектора, првенствено удружења и фондација регулише, ако не у потпуности, онда добрим дијелом једним прописом.

Нови Закон о удружењима и фондацијама Брчко дистрикта БиХ би био подијељен на VII дијелова који би се односили на: Опште одредбе, Удружења и фондације, Надзор, Престанак

рада и брисање из регистра удружења и фондација, Сарадњу између надлежних тијела, Прекршајне одредбе и Прелазне и завршне одредбе. На тај начин би добили системски сређен пропис који би обухватио све битне сегменте у области удружења и фондација.

У првом дијелу (Општим одредбама) јасно би био дефинисан предмет Закона, прописане дефиниције појмова који се користе, када и на који начин удружења и фондације могу обављати привредне дјелатности, циљеви удружења и фондација, као и остали уопштени сегменти овог Закона. У том дијелу прописа значајнија новина би представљала одредба која се односи на сједиште и дјелатности изван сједишта удружења и фондације којом би се предвидјело да сједиште удружења или фондације не може бити на адреси стамбене једнице у приватном власништву, осим уколико удружење и фондација исту користи искључиво за потребе и у оквиру њених регистрованих дјелатности. Такође, пропис би предвидио и ситуацију уколико је сједиште удружења или фондације заједничко са другим правним лицем. У том случају удружење или фондација дужни су одвојено евидентирати трошкове и на такав начин их одвојити од трошкова тог правног лица, као и дати неопходну документацију на увид надлежној инспекцији. Поред тога удружења и фондације на адреси сједишта биле би обавезне истакнути њихов назив на видљивом мјесту.

Када је ријеч о другом дијелу прописа (Удружења и фондације) исти био би подијељен на IV поглавља која би детаљно разрадила удружења, фондације, њихову регистрацију, као и финансирање. Прва два поглавља Другог дијела прописа би детаљније регулисала оснивање удружења и фондације, обавезне елементе њихових оснивачких аката и статута, обавезне органе удружења и фондација, њихове надлежности, статусне промјене удружења и фондација и остале одредбе којим би се додатно регулисала битна питања везана за удружења и фондације. Још једна од новина у овом дијелу би била одредба којом би било разрађено чланство у удружењима, у смислу обавезе вођења евиденције чланова, обавезни елементи такве евиденције, као и успостављање могућности да малољетна лица могу бити чланови удружења и да учествују у раду удружења, уз сагласност законског заступника, односно старатеља, а све у складу са статутом удружења и фондације. Поглавље III другог дијела прописа би детаљније разрадило поступак који се односи на регистрацију удружења и фондација, односно пријаву и регистрацију, елементе рјешења о упису у регистар, у којим случајевима ће доћи до одбацивања, односно одбијања пријаве за упис у регистар, као и начин и услове регистрације страних и међународних удружења и фондација. Поглавље IV другог дијела прописа би регулисало финансирање удружења и фондација у смислу прописивања извора финансирања удружења и фондација, начина управљања њиховом имовином, обавезе вођења пословних књига у складу са међународним рачуноводственим стандардима и састављања финансијске извјештаје у складу са Законом о удружењима и фондацијама Брчко дистрикта БиХ и Законом о рачуноводству и ревизији у Брчко дистрикту БиХ. Новина у овом поглављу прописа би се односила на обавезу члана или надлежног органа удружења и фондације да предузме неопходне радње да отклоне неправилности у провођењу статута удружења и фондације, као и могућности подношења пријаве надлежном инспектору у случају немогућности отклањања неправилности. У овом поглављу, а усљед ступања на снагу Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ, дефинисано би било финансирање, односно суфинансирање пројеката од јавног интереса, на начин да би се у том дијелу упутило на сходну примјену поменутог закона који до детаља регулише финансирање, односно суфинансирање пројеката од јавног интереса из буџета Брчко дистрикта БиХ.

Трећи дио прописа (Надзор) би био подијељен на два поглавља, поглавље I, којим би фактички био успостављен орган који би вршио контролу над радом удружења и фондација и поглавље II које би регулисало надзор над законитошћу рада удружења и фондација којима је повјерено обављање јавних овлаштења. Овим дијелом прописа би била обезбјеђена контрола рада удружења и фондација, кроз успостављање органа, односно надлежног инспектора који би имао таксативно наведена права и обавезе, као и мјере које може предузети приликом вршења својих овлаштења, а све у складу са Законом о инспекцијама Брчко дистрикта БиХ. Поред тога,

одредбе које се односе на законитост рада удружења и фондација којима је повјерено обављање јавних овлаштења, би регулисале надзор над вршењем тих овлаштења, обавезу подношења извјештаја, као и могућност пријављивања евентуаланих неправилности.

Четврти дио прописа (Престанак и брисање и регистра удружења и фондације) би на детаљан начин регулисао у којим ситуацијама долази до престанка и брисања удружења и фондације из регистра, те би се као додатан разлог за престанак удружења и фондације, између осталог, навео и престанак усљед неактивности удружења или фондације, као и правноснажности рјешења којим се окончава стечајни или ликвидациони поступак. Такође, било би предвиђено и у којим случајевима би дошло до забране рада удружењу или фондацији, као и на који начин би дошло до распоређивања имовине удружења и фондације након престанка рада.

Пети дио прописа (Сарадња између надлежних тијела) једним чланом би регулисао могућност успостављања сарадњем између надлежних органа у случају потребе провјере законитости рада удружења или фондације.

У шестом дијелу прописа (Прекршајне одредбе) би били прецизније дефинисани прекршаји у контексту предметног закона, прописане строжије санкције за учињене прекршаје и било би извршено усаглашавање са Законом о прекршајима Брчко дистрикта БиХ.

Седми дио прописа (Прелазне и завршне одредбе) би регулисао прелазне одредбе, стављање ван снаге и ступање на снагу прописа.

**Шеф Одјелјења за стручне и
административне послове**

Срђан Блажић, дипл.економиста